

معنی وعده پوتین درباره «پیامدهای سخت» برای ترکیه/عظیم امیدی

بعد از سرنگون شدن هواپیمای سوخو-24 روسی توسط ترکیه و تهدید پوتین به پیامدهای سخت این اقدام در روابط مسکو-آنکارا، گمانه زنی‌های متعددی درباره نوع واکنش روسیه مطرح شد، اما حقیقت این است که روسیه گزینه‌های متعددی برای تلافی این امر دارد.

آران نیوز - متن یادداشت عظیم امیدی با عنوان "معنی وعده پوتین درباره «پیامدهای سخت» برای ترکیه" به شرح ذیل می باشد:

پوتین که در شهر سوچی میزبان پادشاه اردن بود، در کنفرانسی مطبوعاتی گفت که «آنکارا از پشت به ما خنجر زد. این اقدام آنها پیامد بسیار وخیمی بر روابط روسیه و ترکیه خواهد گذاشت. ما همواره به ترکیه نه تنها به عنوان یک همسایه بلکه به عنوان یک دوست نگاه می‌کردیم و ارتباط بسیار خوبی با آنها داشتیم اما این تغییر خواهد کرد.»

پوتین همچنین گفت: ما علیه داعش و تروریسم اقدام می‌کنیم، جایی که تروریست‌ها حضور دارند و همه می‌دانند که در آن منطقه مقادیر زیادی نفت توسط داعش قاچاق می‌شود.

بلافاصله بعد از این تهدید، تحلیل‌های حاکی از آن بود که روسیه نمی‌تواند با توجه به حمایت ناتو از ترکیه و مراودات کنونی اقتصادی با این کشور و ادامه تحریم‌های اتحادیه اروپا، واکنش تندی نشان دهد و با ملاحظه کاری واکنش نشان خواهد داد. برخی از رسانه‌های نیز در این رابطه به واکنش محتاطانه رسانه‌های روسی در روز اول این تحول پرداخته و آن را نشانه‌ای از ملاحظه‌کاری احتمالی روس‌ها دانستند.

اما واقعیت این است که با توجه به شرایط منطقه، دست روس‌ها برای واکنش‌های احتمالی متعدد باز است که می‌توان آن را به دو نوع زیر تقسیم کرد.

• واکنش سخت

1- همانطور که پوتین گفت عملیات روسیه در اماکنی صورت می‌گرفت که مقادیر زیادی نفت توسط داعش قاچاق می‌شود. بنا بر این بستن مرزهای سوریه با ترکیه توسط روسیه می‌تواند در درجه اول هم برای ترکیه و هم برای داعش دردناک باشد، چرا که ترکیه‌ای که نیازمند سوخت ارزان است از سوخت ارزان داعشی‌ها محروم می‌شود و هم این که منابع مالی داعش با بحران مواجه می‌شود.

2- بستن آسمان سوریه با هماهنگی و رضایت دولت سوریه به روی هواپیماهای مهاجمی که اکنون از همه کشورها از جمله از سمت ترکیه در آن عملیات می‌کنند می‌تواند ضربه سنگین دیگری به این اقدام باشد و روند تحولات سوریه را بطور کلی متحول کند.

3- تسلیح مخالفان کرد مستقر در شمال عراق یا حتی جنوب شرق ترکیه یا کردهای سوریه یا حداقل رساندن تسلیحات ضدهوایی که مانع از تجاوز هوایی و عملیات ترکیه در شمال عراق یا سوریه باشد، می‌تواند اقدام سخت احتمالی دیگر روسیه باشد. با توجه به این که بهانه ترکیه برای هدف قراردادن هواپیمای روس تجاوز مرزی بود، در صورت هدف قرار گرفتن هواپیماهای ترکیه در شمال عراق یا سوریه توسط کردها، آنکارا نمی‌تواند معترض مقابله به مثل روسیه شود.

• واکنش نرم

1- محروم کردن ترکیه از مبادلات اطلاعاتی-عملیاتی جاری در سوریه می‌تواند در زمره واکنش نرم روسیه باشد. شاید جمله پوتین مبنی بر این که «آنکارا از پشت به ما خنجر زد» گویای این امر باشد که ارتباطات و هماهنگی‌های اطلاعاتی و عملیاتی میان روسیه و ترکیه درباره عملیات روس‌ها وجود داشته و خلبان‌های روس با خیال راحت از مطلع بودن ترکیه از عملیاتشان در منطقه مرزی انتظار چنین حمله‌ای را از سوی ترک‌ها را نداشتند.

2- واکنش اقتصادی روس‌ها می‌تواند به اندازه واکنش‌های سخت برای ترکیه دردناک باشد. ترکیه‌ای که مبتنی بر اقتصاد گردشگری است ممکن است خیل عظیمی از گردشگردان روس را از دست بدهد. همان مشکلی که برای مصر پس از سقوط هواپیمای مسافربری روسی حامل گردشگران منطقه شرم الشيخ پیش آمده است.

3- صادرات گاز روسیه به ترکیه نیز می‌تواند زیر سایه این اقدام قرار گیرد هرچند بعید به نظر می‌رسد روسیه در این مرحله از این گزینه استفاده کند چرا که بزرگی و شدت چنین اقدامی متناسب با بزرگی و شدت اقدام ترکیه نخواهد بود و همه افکار بین المللی مسکو را متهم خواهند کرد که در واکنش به این اقدام نظامی زیاده روی کرده و مردم ترکیه را هدف قرار گرفته است.

4- فعالیت شرکت‌های روسیه در ترکیه بخشی قابل توجه از مبادلات اقتصادی دو کشور را تشکیل می‌دهد که احتمال لغو این فعالیت به تلافی اقدام ترکیه بسیار قوی است و می‌تواند تأثیر مناسبی را برای پشیمان کردن ترکیه داشته باشد.

شاید روسیه از میان احتمالات مطرح شده در بالا، به هیچکدام رو نکنند و شاید هم گزینه‌های آنها گزیده‌تر باشد اما باید منتظر ماند و دید تهدید پوتین به پیامدهای سخت چه معانی دیگری می‌تواند داشته باشد.

منبع: تسنیم